

partii naleraq

FM2017/19
21. april 2017

Første behadling af punkt 19:

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. 2017 om ophævelse af landstingslov om optagelse af lån i udlandet (Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

(Landsstyreformanden)

Selvstyret har en budgetlov, kommunernes og selvstyrets budgetter og regnskaber sker i henhold til Inatsisartut lov nr. 26 af den 28 november 2016. Vi vil i denne anledning henlede opmærksomheden på kapitel 2 som vi citerer:

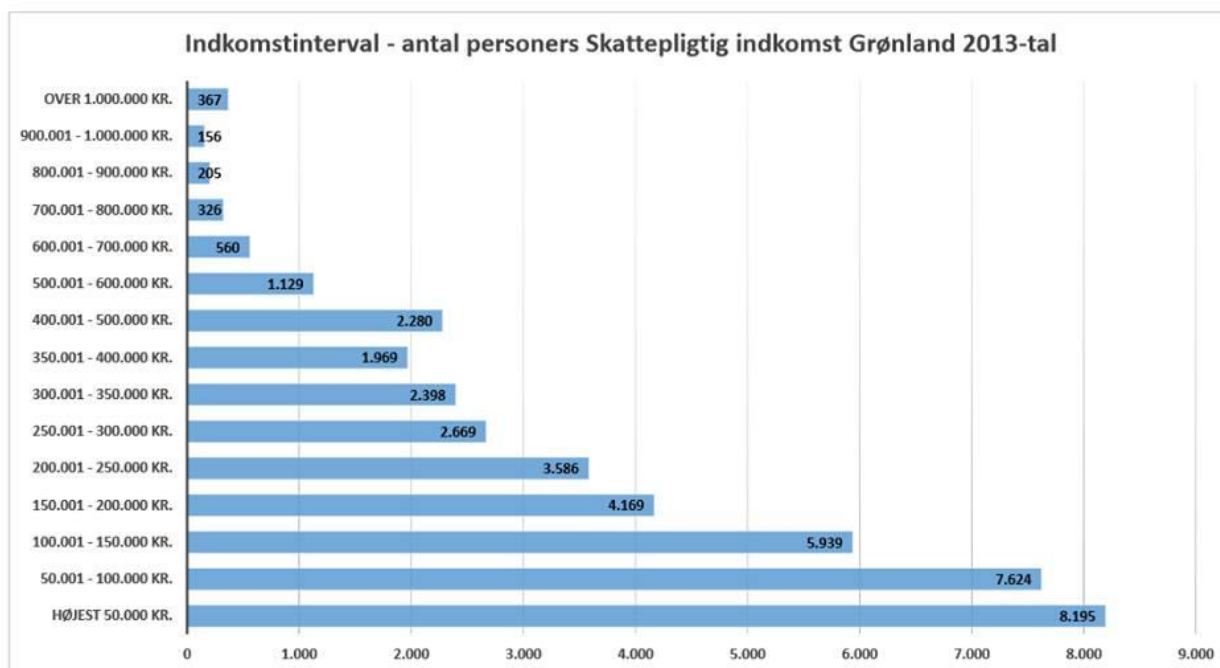
I § 6. står der følgende:

“Naalakkersuisut kan alene optage eller give tilladelse til optagelse af lån til investering i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter, såfremt brugerbetaling, reducerede offentlige udgifter eller afledte offentlige merindtægter som minimum kan finansiere de med lånet forbundne renter og afdrag. Det er endvidere en betingelse, at de nævnte investeringer skal understøtte den langsigtede finanspolitiske holdbarhed.”

Vi vil fra Parti Naleraq komme med en udtalelse om vores aktuelle situation i samfundet:

- Hvad er baggrunden for at låne penge?
- Hvilke fordele vil der være for samfundet?
- Vigtigst af alt er det værd at spørge til, om vores kreditværdighed er pålidelig? Hvad har vi som sikkerhed?

Vi kan således vise Grønlands statistiks tal fra 2013:

<http://bank.stat.gl/temp/INDP62015517423618.xls>

Disse tal er de seneste tal fra Grønlands statistik (udgivet den 5. december):

<http://www.stat.gl/publ/kl/SO/201605/pdf/2011-miit%202015-imut%20aningaasaatikillioortut.pdf>

Tallene viser at lavindkomstgruppen ikke alene har fået reduceret deres indkomst, men at de også er blevet flere. Der er ikke sket forbedringer, men der er tværtimod sket forringelser. Værdien af en krone er meget lav for forbrugerne, med en krone har et stort værdi for lavindkomstgruppen, så hvis inflationen yderligere skal ramme lavindkomst gruppen, vil der ske forringelser af deres betalingsevne, og dette forhold bør veje tungt i vores beslutning for sådan nogen som os, der gerne opfatter os som venstreorienterede, der samtidig anser os selv som beskyttere af lavindkomstgruppen.

Det er muligt at optage lån, men hvordan skal vi som borgere afdrage de mange milliarder.

Anlægsbudgettet i Grønland ser således ud i danske kroner:

Tele Greenland A/S	:	8-10 milliarder
Mittarfiit	:	3-5 milliarder
Siorarsiorfik	:	4-6 milliarder
RAL's nye skibe	:	1-2 milliarder

Hvis man lægger tallene sammen vil et beløb på omtrent 20 mia. kr. blive betalt af os borgere, uanset om vi kommer fra Siorapaluk, Illoqqortoormiut, Sermiligaag Qeqertarsuaq, Paamiut eller Nanortalik, og uanset om vi er velhavende eller er en del af lavindkomstgruppen.

Vi vil benytte muligheden for at komme med et eksempel:

En anlæggelse af en landingsbane i Qaqortoq vil beløbe sig op til:

Med låneoptagning af 617.000.000 dkk hvor renter er 5 % (eksempelvis)
Den årlige renteudgift vil løbe sig op på 31.000.000,00 dkr (31 mill dkk)
Den månedlige renteudgift vil være: 2.600.000,00 dkr. (2.6 mill dkk)
Renteudgiften pr. dag vil være 86.000.00 dkk. **Ovenpå betaling af renter skal der betales afdrag til hovedstolen på 617 mill. Dkk.**

Udtrykt mere tydeligt, vil 86 flypassagere pr. dag eller 3 x dash 8 á 28 passagere betale 1000 kr ekstra i lufthavnsafgift til dækning af renteudgiften, og det er udover billetudgiften. Endog før betalingen af afdrag på gælden på 617 mio. Kroner.

Subsidierne til serviceaftalerne i lufttrafikken for sydgrønland er omtrent 22 mio. Kroner! Når anlæggelsen af lufthavnen i Qaqortoq er tilendebragt vil renteudgifterne alene være 31 mio. kroner årligt med udgangspunkt i en rentesats på 5 %.

En afvikling af en finansieringsmodel på 617.000.000,00 ser således ud, og det får os til at tænke på, hvilke konsekvenser det vil medføre, når en afvikling af 20.000.000.000,00 (20 milliarder) skal effektueres.

Den årlige renteudgift vil løbe sig op på 90.000.000,00 dkr (90 mill dkk).
Den månedlige renteudgift vil være: 7.500.000,00 dkr. (7.5 mill dkk).
Renteudgiften pr. dag vil være 250.000.00 dkk. Udover det skal der afdrages på hovedstolen.

Såfremt det er hensigten, at det er samfundet, der skal bære gælden, er det yderst nødvendigt at sikre, at det er til gavn for hele samfundet.

I den forbindelse har Naalakkersuisut sat Rambøll til at foretage forundersøgelser af lufthavnsprojekterne. Forundersøgelserne viser en reduktion af billetpriserne, og det kan ses på side 66 hvor forslag 24 på henholdsvis scenarie 1 og scenarie 2 medfører en reduktion på 9 og 25 %.

Forstået således, at anlæggelse af lufthavne ifølge scenarie 2 til medføre et fald på billetpriserne på 25 %, og en eksempel er som følger: En almindelig refunderbar grøn returbillet mellem Nuuk og Qaqortoq koster omtrent 12.000 kroner. Ifølge Rambølls undersøgelse vil det betyde at en billet vil koste 9.000 kroner. Hvis man studerer Grønlands statistiks optegnelse over indkomstfordelingen, betyder det, at det ikke giver mulighed for flertallet i samfundet.

Under SIK's konference sidste sommer udtalte Air Greenlands direktør utvetydigt, at lufthavnsprojekterne **ikke vil medføre billigere billetpriser.**

Disse forhold giver os anledning til at spørge om hvem det er, der vil få bedre rejsemuligheder ved disse projekter?

Har vi ikke andre muligheder, hvor vi kan give lavindkomstgruppen bedre muligheder (har I bemærket det beløb vi skal afdrage)?

Vi vil endnu engang påpege, at vi alle der sidder her med sikkerhed ønsker en bedre velfærd for alle, men hvordan opnår vi det?

Er det den rigtige timing?

Hvis vi spørger med udgangspunkt i ret uoverskuelige tal – med udgangspunkt i vores kald om at vi skal arbejde til gavn for samfundet, er denne øvelse med til at skabe bedre vilkår for befolkningen?

Har vi i Partii Naleraq forslag, der bedst honorerer vores betalingsevne? Med henvisning til vores forklaringer i tidligere sager, kan vi sige at vi er i stand til at finansiere anlægsplanerne, der er til at bære for befolkningen, uden at skulle optage lån på en halv milliard, der belaster samfundet.

- Syv lufthavne langs kysten
- En reduktion af billetpriserne på 50-60 % (Enkelte steder endnu lavere)
- En reduktion af subsidier i forbindelse med serviceaftalerne i lufttrafikken.
- Benyttelse af lokale håndværkere, så viden og erfaring forædles, så der skabes arbejdspladser også under anlægsfasen.
- Forslaget vil medføre bedre vilkår for det nuværende bosætningsmønster.
- En reduktion af frafald blandt studerende da de vil kunne rejse hjem i kortere perioder, når de lider af hjemve.
- Lån af midler til anlæg der er belastende for samfundet vil kunne undgås, og der vil være mærkbare forbedringer der samtidig forbedrer udviklingsmuligheder for turismen og andre erhverv.
- Et retur billet mellem Nuuk og Qaqortoq vil koste under 3.500 kr.

Det vil ikke kun medføre at vi bliver mere mobile, men det vil ligeledes medføre at der bliver mulighed for udvikling i erhvervslivet.

Lad os tænke os grundigt om, og revurdere konsekvenser for irrationelle beslutninger, og vigtigst af alt, give mulighed for **billetpriser, der er til at betale for lavindkomstgruppen**. Målsætningen er rigtig god, og vi behøver ikke i første omgang at sætte målet på det høje niveau, vi skal nok nå det senere.

Vi vil opfordre alle partier til at tænke sig grundigt om, og vi kan alle samarbejde om en konstruktion der giver flertallet mulighed for at rejse, og ikke fokusere på en løsning, som ikke kan benyttes af flertallet og som er til økonomisk belastning for flertallet.

Tak Per Rosing-Petersen

